

Lesson 22

Pagkurban Nabi Ibrahimin

Panagna'an 22

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimmatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Bakas ne kite bi magistadi amban dem Kitab Tawrat ekka me' istori hāp duk importante sabab Nabi Ibrahim. Ellew inin magistadi ne kite bi lesson importante manamalin mapalabey si umul Nabi Ibrahimin: istori mabennalin sabab **kurban Nabi Ibrahimin** duk bang ine hātinen.

Si lesson dehelluhin takaleta we' inurungan we' Tuhanin pu disi Nabi Ibrahim duk si Sara anak bisan ne siye bahi'. Bu sa miya'an tumananne sanggupne masaley. Ēn anakden si Ishak. Bakas nanggup Tuhanin we' hinangne me' tubu'an si Ishakin bangsa ba'ahu; bu sabab bangsa ba'ahu inin iledjiki'an kēmon bangsa dem dunyahin. Takaleta isab we' Isma'il duk sa'inen, si Hagar, tahala' ne amban disi Nabi Ibrahim duk pī siye patenna' tapit si lahat Misir. Hangkan luwal sa' si Ishak mala'i si luma' sa'i-samanen duk iye inanakan bakas pananggup Tuhanin.

Dembuwa' ellew dina'ak we' Tuhanin Nabi Ibrahim maghinang hinangan meke'ulali' duk hunit manamal. Dem Kitab Tawrat, jūd Panagna'an, kapitulu duwempukduwe, pa'in Kitabin:

(Panagna'an 22) ¹ *Manjari pag hadje-hadje ne si Ishak, sinuleyan we' Tuhanin Ibrahim. Pa'in Tuhanin, “O, Ibrahim.” Nambung Ibrahim pa'inne, “Oy, Tuhan?”* ² *Pa'in Tuhanin, “Bo'ohun anaknu dambuwa'-buwa' iyan, si Ishak kinalasahannun. Harap pī ka'am si lahat Moriya. Pag tekka ka'am la'i si niya' dambuwa' punu pakitehanku ka'u, sōnganun anaknun si aku. Eggasun iye pagkurbannu si aku.”*

Ine!? Ine panganda'akan Tuhan Nabi Ibrahimin? Da'akne bino'o pu si Nabi Ibrahim anakne kinalasahannen pī si dembuwa' punu tala, bu

subey sōnganne si iye, duk eggasne la'i hinangne kurban! Sa'ingge iyan makajari? Duwempuklimen tahun pangagad Nabi Ibrahimin behune inurungan anak pananggung Tuhanin, bu kuwe'itu pa'in Tuhanin we' subey papateyne anaknen hinang kurban! Ine sambung Nabi Ibrahimin? Jawabne ke bissā Tuhanin pegge' hunit tineyma'? Pa'in Kitabin:

(Panagna'an 22) ³ *Manjari dayi' ellew pe donga' ne Ibrahim. Ni'ak iye kayu pangeggasne sōng pagkurbannen. Ubus sinatalan we' ne asnunen. Bino'o we' ne si Ishak anaknen duk duwe me' dara'akannen. Manjari lumengngan ne siye hap pī si lahat inaka Tuhan pu Ibrahimin.*

Diyalem tellu ellew lumengngan hadja Nabi Ibrahim duk anaknen duk duwe dara'akannen bu ga' niya' paghalide lumengngan tudju punu bakas pina'in we' Tuhanin. Bohat te'ed dem atey Nabi Ibrahimin pag tapit ne siye si lahat sōng subey pamapateyanne duk pangeggasanne anakne kinalasahannen! Bang kite bi mamatsa istori iyan kuwe'itu, kata'uhante bi we' tinstingan hadja sandel Nabi Ibrahimin we' Tuhanin, saguwa' bang Nabi Ibrahim masaley, ga' kata'uhanne! Me' panganda'akan Tuhan iyehin, kabinsana'an hunit iyan duk makatalew! Manjari, pa'in Kitabin:

(Panagna'an 22) ⁴ *Katellum bahanginen, patongas Ibrahim duk takitene si katalahan lugal pina'in Tuhanin.* ⁵ *Pa'in Ibrahim si dara'akanne duwanganin, "Tu'u ne dahu' ka'am duk asnu inin. Palanjat ne kami duk nakanak inin pī la'i si antag i'en numba si Tuhanin. Balik du kami pitu si ka'am," pa'inne.* ⁶ *Ineddo' we' Ibrahim kayu pangeggas kurbanin, dina'ak pinanangkit pu si Ishak. Bino'o we' Ibrahim ebbutin duk pirahin. Manjari lumengngan ne siye duwangan magtuhut.* ⁷ *Missā si Ishak si samanen, Ibrahim, pa'inne, "O Amma!" "Oy, Toto?" pa'in Ibrahim. Pa'in si Ishak, "Tiya' ne ebbutin duk kayuhin, saguwa' antag ne anak bili-bili hinang kurbanin?"* ⁸ *Nambung Ibrahim, pa'inne, "Manyap du iyan Tuhanin anak bili-bili hinang kurban, Toto!" Palanjat ne pa'in siye duwangan.*

⁹ *Manjari pag tekka ne siye si punu pina'in Tuhan pu Ibrahimin, ngahingan Ibrahim pangeggasan kurbanin, lamisahan batu pinagbangkat-bangkit. Ubus binettad we' ne pinahāp-hāp me' kayuhin la'i diyata'ne bu iningketan we' ne si Ishak, anaknen, duk pinabāk we' ne pī diyata' me' kayuhin.* ¹⁰ *Ubus pinasōng we' Ibrahim tangannen duk ineddo' we' ne pirahin panumbali'ne anaknen.* ¹¹ *Magtawus ngalingan si iye mala'ikat Tuhanin amban surga'. "Ibrahim," pa'inne, "Ibrahim." "Oy?" pa'in Ibrahim.* ¹² *Pa'in mala'ikatin, "Da'a patalusun pira iyan piyu si nakanak iyan. Da'a kew maghinangan bisan ine si iye. Pegge'*

kuwe'itu kata'uhanku ne we' asal talew kew si Tuhan sabab ga' te'ed sugutannu amban aku anaknu dambuwa'-buwa'in." ¹³ *Manjari patongas Ibrahim mayam. Ngite iye dambuwa' bili-bili lella sumagnat me' tanduknen dem kakayuhan. Magtawus Ibrahim pi niggewne duk iye ne miya'an pagkurbannen ganti' anaknen.* ¹⁴ *Inēnan we' Ibrahim lahat miya'an Tuhanin Nulung Sukal. Hangkan hep pag bissā-bissā sampay ma'in sabab punu miya'an pina'in, "Nulung sukal du Tuhanin la'i si punune miya'an."*

Importante manamal istori inin duk subey pinahāti namba. Istori sabab pagkurban Nabi Ibrahim inin niya' tellu bayu' hātinen: **hāti mapalabay masaley, hāti limbagan** duk **hāti niya' pina'al**. Bang mabaya' te'ed tasabutte pagkurban Nabi Ibrahim inin, niya' tellu bayu' subey tasabutte: Ka'issa': Bang ine te'ed mapalabey masaley, keduwenen: bang limbagan para ine pagkurban inin, ketellunen: bang ine pina'al we' Nabi Ibrahim sabab mapalabey si sinōngin pe.

Sabab **hāti mapalabey masaley**, bakas tabatsate ne ensini' bang sa'ingge **testingan** Tuhanin **sandel Ibrahimin** duk bang sa'ingge **timbulne anaknen** amban kamatey sabab bili-bili lella para pagkurbanin. Kēmon inin, niya' ne me' ampat ngibu tahun palabey; bu lugal miya'an iye ne pala'ihan Awrusalam kuwe'itu iyan. Na, inin hāti “mapalabey masaley” sabab pagkurban Nabi Ibrahimin bang pinapandak.

Sabab **hāti limbagan** si istori inin, inakahan kite dem Lalap Tuhanin we' **kēmon kite bi kuwe' anak Nabi Ibrahimin**. Tabatsate we' Tuhanin – pegge' bentel iye – **hukumne, we' anak Nabi Ibrahimin subey matey**. Kēmon kite bi dusehan duk pata' isab hinukum we' Tuhanin pinapatey. Saguwa' tabatsate isab we' Tuhanin – pegge' malasa iye duk ma'ase' – **timbulne anak Nabi Ibrahimin amban kamatey**. Arak du isab kite bi sa miya'an – pegge' malasa duk ma'ase' Tuhanin – niya' panyapne para si kite bi supaya kite bi tatimbul. Ine lān katimbulanin? Tinolo'an kite sabab istori pagkurban Nabi Ibrahimin we' **lān katimbulanin** pinanyap we' Tuhanin, iyan lān **pagkurban ga' niya' salla'-salla'ne**.

Kitete diyalem istori ensini'in we' manyap Tuhanin bili-bili hinang kurban ganti' anak Nabi Ibrahimin. Luwal du tanduk bili-bilihin masumagnat dem kakayuhanin. Bulunen ga' magka'at. Bang niya' bisan dembuwa' salla' bili-bilihin, ga'i iyan makajari ganti' anak Nabi Ibrahimin hinang kurban. Saguwa' kurban pinanyap we' Tuhanin **bili-bili ga' niya' salla'ne**. Metu'uhin si me' kapitulu tagna' dem Kitab Tawratin, ta'ayate ne sabab lān pinanyap we' Tuhan para pagtimbulin. Ta'essebba bang ine miya'an? Pag ubus magduse Apu' Adam duk Sitti Hawa, pa'in Tuhanin we' ka'ujudan dusehin kamatey du, bu ga'i makajari inampun dusehin luwal bang niya' matey. Hangkan kēmon

mabaya' inampun subey siye mo'o **hayep ga' niya' salla'ne**, sumbali'de duk eggasde sinōngan si Tuhan. Hayep ga' niya' dusenen matey ganti' a'a madusehanin. Luwal du inin lān makajari inampun we' Tuhanin duse tubu' Apu' Adamin duk masi pe Tuhanin bentel.

Niya' pe subey ta'essebte: Pa'in Kitabin we' me' hayep pagkurban masaley “*kuwe' limbagan matekka si pesōnganin; lingew hadja me' bayu'-bayu'an hāp matekka si pesōnganin – duma'in mato'ohin. Pegge' laha' me' hayepin ga'i du hep maka'an duse manusiya'in.*” (Hibrani 10:1,4) Ga'i makajari we' laha' hayepin mekepuwas dusehin pegge' seddili du halga' hayepin duk manusiya'in. Hangkan tasabutte we' bili-bili ganti' anak Nabi Ibrahimin **limbagan hadja, para si kurban mas mahāp duk mas ma'importantehin**. Pinakitehan kite dem Lapal Tuhanin we' bili-bili mamatey ganti' anak Nabi Ibrahimin **limbagan Manimbul** mapitu si dunyahin duk **matey para kēmon madusehanin** supaya kēmon makahagad si iyehin inampun we' Tuhanin. Bili-bili pagkurban we' Nabi Ibrahimin dalilan Manimbulin, iye pananggung Tuhan pinapitune si dunyahin supaya timbulne a'a madusehanin amban hukuman Tuhanin!

Sabab **hāti niya' pina'al** si istori inin – ta'essebbi ke me' pina'in we' Nabi Ibrahimin pag pī siye mana'ik diyata' punu? Pa'inne: “**Manyap du iyan Tuhanin anak bili-bili hinang kurban.**” Ta'essebbi ke isab bang ine pina'in we' Nabi Ibrahim pag ubus sumbali'ne bili-bilihin duk eggasne ganti' anaknen? Ēnne lugal miya'an: “*Tuhanin Nulung Sukal.*” Bu Nabi Musa, iye manulat Kitab Tawratin, tambahanne: *Hangkan hep pag bissā-bissā sampay ma'in sabab punu miya'an pina'in, Nulung Sukal du Tuhanin la'i si punune miya'an.*” Ine sababnen hangkan pa'inne sa miya'an? **Importante te'ed** panilew inin, me' bagayku. Pegge' sambungnen du Aka-aka Hāp dem Lapal Tuhanin. Subey te'ed tasabutte bi dangandangan duk kahagad si Aka-aka Hāp inin!

Ine jānnen hangkan inēnan we' Nabi Ibrahim lugal miya'an “*Nulung Sukal du Tuhanin*”? Inin sababnen: Duma'in hadja Nabi Ibrahim missā sabab punu miya'an bakas pangaganti'an anakne duk' bili-bili pagkurbanin, saguwa' **missā isab iye sabab mapalabey si sinōngin diyata' punu miya'an**. Hāti pina'in Ibrahimin: “Pudjiku Tuhanin, pegge' manyap iye bili-bili ganti' anakku diyata' pagkurbananin. Saguwa', akahante ka'am ellew inin, diyata' punu inin du, **si sinōng manyap pe du iyan Tuhanin pagkurban seddili**, bu pagkurban iyan mas pesōng hāp duk importante amban bili-bili bakas nimbul anakku ellew inin supaya iye ga'i pinapatey duk ineggas. Awe', Pagkurban pinanyap Tuhan iyan, niya' balakatne nimbul tubu'an Apu' Adamin amban kamatey salama-lamahin dem ebbut ga'i tapalem! Papitu Tuhanin du iyan Manimbul masutsihin, bu matey iye iyan manjari pagkurban, matey mangga' niya' dusenen para madusehanin, supaya kēmon mangandel si iyehin ga'i

pasape' amban Tuhanin!” Inin Aka-aka Hāp amban Tuhanin para kēmon a'a bakas missā Nabi Ibrahim pag pa'inne, *“Manyap du iyan Tuhanin anak bili-bili hinang kurban!”*

Na, sōng ubus ne lesson sabab “pagkurban Nabi Ibrahimin” ellew inin. Saguwa' subey kata'uhante bi dangan-dangan we' pag ubus me' duwe ngibu tahun kemuwe missā Nabi Ibrahim sabab pagkurban pinanyap we' Tuhanin para me' a'a dusehanin, **tuman du we' Tuhanin me' pina'al we' Nabi Ibrahim miya'an**. Ellew inin ga'i kami makajari missā pina'ekka sabab miya'an, saguwa' me' sinduwehin ka'am mangata'uhan Kitab Injilin, kata'uhanbi ne istori sabab Manimbulin. Kata'uhanbi ne we' inanakan iye we' dembuwa' budjang tubu'an Nabi Ibrahim duk si Ishak, sa bakas pananggup Tuhanin. Manimbul inin subey matey ganti' madusehanin, bu ga' niya' samane manusiya'. Amban surga' iye hangkan ga' iye kaleggeyan we' duse Apu' Adamin. Ga' niya' dusene; ga' niya' salla'-salla'ne. Hangkan patut iye matey manjari **Pagkurban Te'ed** ganti' me' tubu' Apu' Adam madusehanin. Bang magistadi ne kite bi amban dem Kitab Injil, takaleta we' ēn Manimbul inin si *Jesus*. Hāti ēn *Jesus* inin **Tuhanin manimbulin**. Niya' isab ngēnan iye “si Isa”.

Bang magistadi ne kite bi dem Kitab Injil, tabatsate du sabab Nabi Yahiya pinapitu we' Tuhanin manyap lān para pu si Isa Manimbulin. Dembuwa' ellew kite Yahiya si Isa patudju si iye bu pa'inne, *“Iye ne hep inin dalil ganti' bili-bili pangurung Tuhanin pagkurban para si manusiya'in.”* (Yahiya 1:29) We'ey ēnan Yahiya si Isa *“bili-bili Tuhanin”*? Pegge' inanakan si Isa manjari pagkurban pamuwas duse. **Kuwe' bili-bili mamatey ganti' anak Nabi Ibrahimin, pitu Manimbulin matey ganti' kēmon tubu' Apu' Adamin**. Si Isa inin Pagkurban Te'edin duk iye Panambusanin bakas pina'al we' Nabi Ibrahim pag pa'inne: *“Manyap du iyan Tuhanin anak bili-bili hinang kurban!”*

Diyalem Kitab Injil batsate du we' si Isa, amban di kabaya'annen maglilla' si me' bantanen duk we' lansangde iye diyata' olom pamapateyan a'a. **Si Isa Manimbulin, 'pinanyap' iye we' Tuhanin, duk tumananne hāti pina'al andang we' Nabi Ibrahimin duk hāti limbagan bili-bili pagkurban we' Nabi Ibrahimin**. Iye jānnen hangkan si Isa ngalingan pag sōng matey ne iye, pa'inne, *“Ubus ne hinangkun!”* (Yahiya 9:30) Bu pag ubus tellu ellew kumpulmi Tuhanin we' patut duk balakatan pagkurban Manimbulin pegge' pakellumne iye balik amban kamateyne! **Si Isa iye manumanan hāti pagkurban Nabi Ibrahimin**. Bu kata'uhanbi ke we' lugal pamapateyan si Isa ganti' me' a'a dusehanin sali' du duk punu pagkurbanan Nabi Ibrahim bili-bili ganti' anaknen? Kata'uhanbi ke bang intag lugal pagkurbanan miya'an? Awe', la' si Awrusalam.

Me' bagayku, bisan kew sine duk bisan kew intag, da'ak Tuhanin kew neyikutan pikilannu masala'in duk hinangannu mangga' niya'

kagunahannen, duk da'akne kew ngandel si Pagkurban te'edin duk panambusanin bakas pinanyapnen. Pa'in Kitabin hep: “[*Manimbulin, si Isa, iye*] ileggahin sabab me' duseten bi pangalansang iye diyata' olomin supaya kite bi ga'i ne magduse saguwa' maghinangan hāp hadja kite bi tiggelante bi ma'ellumin. Duk sabab me' bakatne sinandalannen kawuli'an kite bi.” (1 Petros 2:24) Kitete ellew inin we' anak Nabi Ibrahimin, teyima'ne pagkurban pinanyap we' Tuhan para si iyehin. Bang ka'u? **Teyima'nu ke Pagkurban bakas pinanyap we' Tuhan para si ka'uhin?**

Hāp isab bakas pakale kew ellew inin...Karayaw iledjiki'an kew we' Tuhanin sasangnu mikil-mikil sabab hāti bissā Nabi Ibrahimin la'i si punu Moriya, pa'inne,

“Manyap du iyan Tuhanin anak bili-bili.... Nulung sukal du Tuhanin la'i si punune miya'an.” (Panagna'an 22:8,14)

Wassalam